

David Nel-lo guanya el 50è Premi Bertrana amb un relat sobre la felicitat

L'exconsellera Montserrat Tura s'endú el Carles Rahola d'assaig, el barceloní Xavier Gual el Ramon Muntaner de literatura juvenil i el filòleg Albert Garcia Elena el Miquel Palol de poesia| L'acte ha esdevingut un clam a favor del dret a decidir

Entre els guardonats d'enguany ha sorprès la irrupció de Montserrat Tura, a la foto en primer terme junt amb la resta de premiats. Foto: ACN.

L'escriptor David Nel-lo ha guanyat el 50è Premi Prudenci Bertrana amb *Melissa i Nicole*, una novel·la curta que gira al voltant del xoc entre dues famílies en una petita illa del Bàltic. El relat explora els límits que estan disposats a trencar per ser feliços i les conseqüències de traspassar-los, en un escenari que beu del cinema escandinau i un moment -el solstici d'estiu- que són cabdals per al relat, com admet el mateix Nel-lo. El premi està dotat amb 30.000 euros.

L'exconsellera Montserrat Tura s'ha endut el Carles Rahola per l'assaig *República pagesa. Vindicació del catalanisme rabassaire*, i el barceloní Xavier Gual ha guanyat el Ramon Muntaner per una novel·la de misteri adolescent. L'acte de lliurament dels Premis Literaris de Girona s'ha convertit en un clam a favor del dret a decidir.

David Nel-lo

Nel-lo es coneix bé l'indret escandinau del seu reall, perquè hi va fer dues estades d'un mes, i ha escollit l'escenari a consciència. "Quan tens una idea per fer una novel·la, és molt diferent que passi en un lloc o en un altre", assegura. L'escriptor no amaga que l'argument beu del cinema escandinau -*Celebració*, de Vinterberg n'és un exemple- i que l'esperit d'Ingmar Bergman plana damunt del relat. De fet, en aquesta petita illa del Bàltic, on Nel-lo situa el relat, és on va viure i està enterrat el cèlebre cineasta.

Al costat de l'escenari l'escriptor també subratlla la importància del moment. "Situo la novel·la en un juny molt calorós, atípic a Suècia, i gairebé malaltís", explica. Partint de la trobada entre les dues filles adolescents de les famílies (d'aquí el títol de l'obra), Nel-lo fa avançar el drama cap als pares, Callahan i Vinyals, que resulten ésser el moll de l'os del relat. De l'argument, l'escriptor no en desvetlla més. Però ja avança que 'Melissa i Nicole' mostra els límits d'allò que estem disposats a fer per fer feliços els altres. A vegades, accions que tenen implicacions ètiques greus i que acabem pagant tota la vida, hi afegeix.

Melissa i Nicole sortirà publicada a finals de novembre sota el segell de Columna Edicions. Nel-lo, que tot i haver fet incursions en la literatura per a adults s'ha especialitzat en infantil i juvenil, ja va guanyar el 2009 el Ramon Muntaner amb *Guguengol*. I ara fa tres anys, va fer-se amb l'Edebé per *La nova vida del senyor Rutin* (precisament, ambientada a la mateixa illa bàltica que *Melissa i Nicole*).

La pagesia surt de l'ostracisme

L'exconsellera d'Interior i doctora, Montserrat Tura, s'ha endut el 38è Premi Carles Rahola d'assaig, dotat amb 6.000 euros, per *República pagesa. Vindicació del catalanisme rabassaire*. L'estudi agafa com a fil conductor la figura del seu avi, Feliu Tura, per treure de l'ostracisme i reivindicar el compromís de la pagesia, i en concret el de la Unió de Rabassaires, amb el catalanisme polític de la primera meitat del segle XX.

Amb l'assaig, Montserrat Tura reivindica que, més enllà de les imatges dels balcons de la plaça Sant Jaume, la Catalunya que va viure la reivindicació catalanista i de progrés era massivament pagesa. I entre tots els moviments del món agrari, el de la Unió de Rabassaires va ser el que va incorporar més reivindicacions socials: "Va fer possible la victòria d'ERC al 1931 i, a més, va condicionar-ne el programa", explica l'exconsellera.

"El meu avi era un líder nat, membre del consell general del sindicat, i vull retre-li homenatge deixant constància escrita del que va significar aquell moviment", precisa Montserrat Tura. La dictadura va escombrar els rabassaires, però tot i haver patit repressió i exili, l'exconsellera destaca que el pòsit del moviment va persistir. I com a exemple, recorda l'enterrament del seu avi. "Malgrat tot, quan es va morir, tots els rabassaires van sortir amb les sabates d'espert i les vetes de fil", explica.

Editorial Pòrtic publicarà *República pagesa. Vindicació del catalanisme rabassaire* el pròxim mes de gener. L'any 2014, Montserrat Tura ja va escriure el llibre de memòries *Estirant el fil*, on analitzava el panorama polític actual i el conflicte entre Catalunya i Espanya.

Misteri en un càmping abandonat

L'escriptor, periodista i professor de Secundària barceloní Xavier Gual s'ha endut el 32è Premi Ramon Muntaner de literatura juvenil, dotat amb 6.000 euros, per *La noia de la caravana*. La idea d'escriure aquest thriller li van donar, precisament, els seus alumnes. "La literatura a les aules es veu com una cosa estranya, una mica imposada; i jo em vaig proposar escriure un llibre que realment els faci lectors", explica Gual. "De fet, els adolescents són un públic molt més exigent que els adults, perquè de seguida et diuen si allò els agrada o no", concreta l'escriptor i professor.

El resultat és una trama policial i mafiosa, que narra les aventures d'una adolescent que marxa de cap de setmana amb el noi que li agrada. Tots dos passen la primera nit en un càmping abandonat. Però l'endemà, quan la noia es desperta, el jove ha desaparegut. A partir d'aquí, l'escriptor ofereix un relat amb ritme, que té aquells elements -misteri, amor i intriga- que atrauen l'adolescència.

"Però al costat d'això, també hi ha literatura; he cuidat el llenguatge i, al darrere de l'argument, hi ha tot un treball d'estructura i tècnica", precisa Xavier Gual. *La noia de la caravana* sortirà publicada sota el segell Fanbooks.

Poesia breu, contundent i allunyada de la lírica

El filòleg barceloní Albert Garcia Elena ha rebut el 40è Premi Miquel de Palol pel poemari *La saliva dels morts*. Després que l'any passat trenqués el seu silenci literari, i guanyés el Màrius Torres i el Vicent Andrés Estellés, l'autor s'ha endut ara el guardó amb un recull de poemes breus que gestava des de feia dues dècades. Són 55 poemes curts, breus, contundents i allunyats de tota lírica, com els defineix el mateix Garcia Elena. El recull proposa un recorregut individual per un escenari devastat i en silenci. *La saliva dels morts* és una crua confessió personal que gira al voltant de la identitat i de l'espècie humana i el seu lloc al món, sense altre testimoni que la consciència del jo-poètic.

Albert Garcia Elena explica que ha escrit els versos a pit descobert -d'aquí, que estiguin en primera persona- i que no hi ha cap hermenèutica en els poemes. "S'entenen a la primera", precisa. "La poesia és la droga dura de la literatura, i el problema és trobar bon gènere; d'aquí la meva obsessió per fer un poemari molt potent, dirigit tant als acadèmics com a aquells que no ho són", diu.

El premi Miquel de Palol està dotat amb 2.400 euros. El poemari sortirà editat sota el segell de Proa.

L'univers poètic de Martí i Pol

El projecte educatiu *L'univers poètic de Martí i Pol* s'ha endut el 17è Premi Lletra a la millor iniciativa digital sobre literatura. El guardó està dotat amb 2.000 euros. L'aplicació, també disponible per a tauletes mòbils i pissarres digitals, pretén apropar els infants a la poesia per mitjà de l'obra de l'autor de Roda de Ter.

L'aplicació, adreçada a nens d'entre 4 i 12 anys, està pensada perquè els infants interactuïn amb la literatura amb l'ús d'il·lustracions i jocs que estimulen l'experimentació poètica. La Fundació Miquel Martí i Pol, artífex del projecte, l'ha pensada perquè l'aplicació es pugui fer servir tant a les llars com a les aules. "Ofereix un fris il·lustrat als infants perquè descobreixin l'obra de Martí i Pol i puguin escriure els seus propis poemes", explica el representant de la fundació, Roger Canadell.

Millor lletra en català per a ZOO

Finalment, el Premi Cerverí a Lletra de cançó en català l'ha guanyat el col·lectiu musical ZOO amb "La mestra". El guardó, que no té dotació, s'atorga per votació popular. La lletra és un homenatge a l'escola popular valenciana en català.

ZOO, nascut el 2014, dedica aquesta cançó a Marifé Arroyo, una docent d'origen castellanoparlant que a la segona meitat dels anys setanta del segle passat va impulsar el model d'escola progressista, popular i en valencià, que va ser represaliada. L'impulsor de la formació, Antonio Sánchez, també conegut com a *Panxo*, ha destacat que "La mestra" recull l'esperit del projecte de ZOO. "Entenem la música com a l'instrument per entendre el món i retre homenatge a les històries i persones que ens han fet com som", ha dit.

Clam pel dret a decidir

Enguany, els Premis Literaris de Girona han rebut un total de 176 originals per a les diferents categories. L'acte de lliurament dels guardons, encapçalat pel conseller de Cultura, s'ha celebrat aquest vespre a l'Auditori de Girona, i la situació actual de Catalunya ha tingut un pes destacat en els discursos institucionals. De fet, damunt l'escenari hi havia una estesa de clavells i només de començar l'acte s'ha desplegat una pancarta en un lateral de la sala amb el lema "Democràcia".

El president de la Fundació Prudenci Bertrana, Joan Domènech, ha fet una defensa del dret a decidir durant el seu parlament. Domènech s'ha remuntat al primer Bertrana, que va guanyar Manuel de Pedrolo amb la novel·la *Estat d'excepció*, i ha dit que és trist que aquell títol es pugui aplicar al moment que ara viu el país.

"La dignitat ens obliga a reclamar a l'estat espanyol els procediments idonis perquè puguem expressar la nostra voluntat plena, sense por ni servilismes caducs", ha dit Domènech. El president de la fundació ha assegurat que els catalans volem fer sentir la nostra veu anant a votar i que són els pobles els qui fan les lleis.

Al seu parlament, Domènech també ha reclamat a l'Estat que cessi la persecució del Govern, a qui no s'ha habilitat cap via de diàleg. "I sobretot, que no es caigui en la provocació dels qui volen justificar una intervenció desmesurada; només així serem veritables successors dels qui fa 50 anys van fer el primer Premi Bertrana", ha conclòs.

L'alcalde de Girona, Marta Madrenas, ha subratllat que ara Catalunya necessita que tot el món cultural empenyi i defensi la democràcia. "Ens cal la literatura que ens ajudi a construir l'èpica que ens cal en aquest moment", ha subratllat.

Per la seva banda, el president de la Diputació de Girona, Pere Vila, ha destacat que en aquests 50 anys de trajectòria dels Bertrana, malauradament, no s'ha millorat gaire (en referència a l'estratègia repressiva de l'Estat espanyol). "Catalunya està fermament decidida a decidir el seu futur; hi ha un anhel d'esperança i determinació palpable arreu del país", ha dit Vila.

Per la seva banda, el conseller de Cultura, Lluís Puig, ha ironitzat dient que, aquest dimecres, el president de la Generalitat ha incentivat el foment de la lectura en 140 caràcters, dient en una piulada que la gent entri a la web per saber on anar a votar. Puig també ha defensat la força dels llibres per damunt de la de les espases. "Seguim i no defalliu", ha dit, dirigint-se a l'auditori. L'acte d'entrega dels Premis Literaris de Girona ha acabat amb el cant d'Els Segadors i els crits del públic de "Votarem, votarem!".